

FOMENT

DIARI NACIONALISTA REPUBLICÀ

REUS, DIJOUS 24 DE GENER DE 1918

NÚM. 20

Preus de subscripció

REUS. . Ptas. 1'50 al mes.

Fora. . . . . 4'50 trimestre

Estranger » 9'— »

Número solt 5 céntims

Anuncis segons tarifa

Gran Hotel - Restaurant de LONDRES

HOTEL DE PRIMER ORDRE

Habitacions amb telèfon urbà i interurbà : : Habitacions amb banys, dutxes i telèfon

Agencia de negocis matriculada

A CÀRREC DE

Pius Montero Amador

Arraval Robuster, 24, pral.-Reus

Cobro de llogaters, despeses i rebudes
Administració de finques rústiques i
urbanes, censos, hipotecas, etc.
Informes comercials i mercantils.
Habilitacions, etc.

Investigacions particulars de tota classe.
Confecció de tota classe d'expedients.
Tramitació de tota classe d'assumptes
Jurídics i administratius.
Comissions i representacions.

Compte corrent amb els Bancs de Espanya i de Reus.

Crònica estrangera

Vaga general a Austria-Hongria

S'ha declarat la vaga general a tota l'Austria-Hongria, i sols treballen algunes petites indústries.

A Viena han anat a l'atur cent mil obrers que realitzen manifestacions imponents, demanant a crits la pau general, i protestant violentment contra els representants del militarisme i de les potències centrals. Els barris interiors de la capital, la Ringsasse, el carrer de Carmita i altres importants vies son constantment invadides per la multitud.

Als establiments, cares, restaurants i grans magatzems permaneixen tancats. La circulació de cotxes i tramvies ha sigut sospesa.

Una Comissió d'obers ha visitat al general Hofer per a dir-li que el moviment té un caràcter polític i econòmic, i que el seu fi principal és la pau.

Els manifestants han assaltat les oficines del periòdic "Reichs Post", que preconitzà la guerra contra Serbia, contribuint així a que estallés la guerra general.

Totes les fàbriques de guerra estan tancades.

La vaga i els desordres s'extenen a Praga, Pilsen, Gratz, Cracovia, Trieste i a altres moltes ciutats.

El Comitè directiu del Partit Socialista austriac ha publicat un manifest dient que sols serà possible calmar als obrers donant satisfacció a les següents reclamacions:

Primera. Que les negociacions de Brest-Litovski no fracassarán, a causa de peticions anexionistes.

Segona. Que s'empendrà la reorganització del sistema d'aprovisionament.

Tercera. Democratització dels Consells comunals per la introducció immediata del sufragi universal en les eleccions d'aquests Consells.

Quarta. Supressió de la inspecció militar en les fàbriques.

Els informes que's rebren de la situació a Austria-Hongria coincideixen en que continua la vaga general, calculant se en un mil lío

dos cents mil els obrers que han abandonat el treball.

Dilluns no s'ha publicat a Viena res més que un periòdic, el diari socialista "Arbeiter Zeitung" amb una sola fulla, en la que es limita a donar notícies de les negociacions de pau i de la vaga, encabellant-les amb un manifest del Comitè del partit, en el que es diu:

"La Presidencia del partit declara haber vist amb gust les declaracions fetes pel comte de Czernin aprop de la pau, i es complau en reconèixer que el ministre ha procedit amb energia. Però a mateix temps, la Presidencia del partit estima necessari que, nos en compliment dels obrers quin és el programa del Govern respecte de les qüestions concretes que constitueixen el programa de les conferències que estan celebrant se a Brest-Litovski. An aquesi fi tendeixen les gestions que venen fent-se amb el Govern i que continuaran demà.

També estan celebrant se conferències amb el Govern, i tampoc han acabat encara, per a resoldre les varies qüestions proposades per les classes treballadores.

El ministre de l'Alimentació rebé avui a una Comissió nombrosa de obrers i obreres en vaga, i tractà amb ella dels assumptes relacionats amb el seu ministeri. Homes de nostra confiança tingueren ocasió d'informar exactament al ministre en quant al propòsit dels obrers, propòsit en el qual ocupa el lloc preferent el concert de pau.

Per la tarda es reuniren en el local de l'Associació de ferroviaris els Comitès de tots els districtes de Viena. Els delegats informaren de les conferències celebrades amb el Govern, i després d'aprovar se la gestió d'aquells, s'acordà demanar la suspensió de les disposicions, segons les quals, els obrers estan subjectes a la disciplina i obligacions militars.

Per acord dels obrers se segueixen realitzant els serveis de ferrocarrils i tramvies i els treballs en les mines, en les indústries de l'alimentació i suministre de gas i electricitat.

Els treballadors han demostrat, en els dies que van de vaga, una organització i una disciplina admirables.

Les subsistències

A Barcelona s'estén la vaga

Ans d'ahir es va estendre la vaga, a Barcelona. Hi havia parades 274 fàbriques: 1.804 homes i 24.087 dones. Han augmentat les fàbriques parades en 9, i les dones vaguistes en 4.037. En canvi, han tornat al treball 171 homes.

A l'Espanya Industrial, Can Batlló i altres grans fàbriques de Sans i Hostafrancs, no entrà cap dona al treball.

En els altres districtes fabrils també hi ha vaga.

Al de la Universitat entraren algunes dones en diverses fàbriques petites.

No hi hagué incidents amb caràcter de desordre. En veritat que el temps plujós no convidava a anar pel carrer.

Als mercats, no foren oberts els llocs de venda de patates. Així promogué alguna agitació entre les compradores del de Sant Antoni. El director obligà a alguns venedors a obrir.

Tampoc en molts mercats hi havia venda d'ous.

Foren denunciats 20 botiguers per vendre a preu més alt que el de la taxa.

A la Barceloneta hi hagué també alguna excitació per no haver-se obert una botiga d'un oliaire (sucursal).

S'ha imposat una multa de 500 pessetes a un particular per usar gasolina sense bono de compra.

Al fi de demostrar que els preus de taxa són baixos, un bacallaner de bona fe es presentà al Govern civil amb una esplèndida arengada. El governador es declarà incompetent.

Un municipal detingué un bacallaner del carrer de l'Asalto, 58, que treia de la botiga 3.000 kilos de bacallà i els carregava en dos carros per dur-lo a un magatzem que té al carrer de Calabria.

El governador ordenà tornar el bacallà a la botiga i imposà 500 pessetes de multa.

Foren multats amb 500 pessetes 20 botiguers, en sa majoria droguers.

A Castelló

Unes 200 dones se presentaren davant l'Ajuntament, demanant a grans crits l'abaratiment de les subsistències, protestant contra la petició dels flequers d'augmentar el preu del pa, que ja estava anunciat.

L'alcalde prometé atendre sos desitjos, amb lo qual s'apaibagaren un tant els ànims de les manifestantes.

Paro general a Alacant

En senyal de dol pels sagnants successos, el paro és general a Alacant.

No es treballa en el port ni en cap fàbrica ni taller.

Tampoc se publiquen periòdics.

Tots els comerços, inclús els catés i tabernes, estan tancats.

No circulen els tramvies ni cotxes.

El mercat estigué poc concorregut.

El governador ha sigut objecte d'una formidable xiulada, i ha dimitit.

Agitació a Tarragona

Continúa a la veïna capital l'agitació amb motiu de la carestia de les subsistències.

A El tenders es neguen a vendre certs articles als preus taxats per la Junta de Subsistències. S'han fet algunes denúncies contra venedors per expendir mercaderies a preus més alts dels de taxa.

Malgrat les grans existències magatzemades, l'arròs i altres articles de primera necessitat escassegen en el mercat.

Regna gran efervescència entre els consumidors.

Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana

A la darrera reunió del Consell directiu, s'hi admeteren dos socis individuals de Barcelona; un de Sabadell; dos de Badalona; vuit residents a l'Havana, i tres a Santiago de Xile, ademés del soci individual protector de la «Protectora» En Evarist Fàbregas.

I, com siga que a Badalona són ja nombre suficient per a la constitució de Comissió delegada, s'acordà pregar al soci d'aquesta població En Pompeu Fabra que faci la convocatòria per a procedir a dita constitució.

abans li mancava agressivitat i esperit de sacrifici, avui encara s'ha enfeblit més en aquest enervament de Càpua en que defallim sense exèrcit ememic per combatre. Tota la intransigència i tota la estratègia patriòtica de la Unió Catalanista, en la època dels àgravis i de les fellonies, no varen poguer provocar un motí, una insurrecció. I això que semblava que hi havia gent disposada a jugar-se el tot pel tot; però és que allavors, com a beligerants, no hi havia més que dos egoïsmes: l'interès burocràtic del poder central enfront de l'amenaça de les Bases de Manresa que en el seu manifest exigia «que fossin catalans els que exercissin càrrecs públics a Catalunya». Com que no's tractava de l'antagonisme de dos ideals, sinó d'una qüestió de pressupost, desseguida's va trobar la fórmula de concòrdia: el Regionalisme. I es va pactar l'armistici. La Lliga Regionalista va fer les paus amb els Governos centrals convertint-se en instrument d'ells a Catalunya, a canvi d'una rectificació verbalista—efectivada minsmant en les Mancomunitats—i repartint-se, desde d'allavors, en amigable consorci la nòmi-

l'amor: quan ens deixin, el nostre lleal aculliment encara els amargarà més el del de la seva ànima desagraïda. I si un partit—el partit radical, poso per exemple—constituís un mixte de gent immigrada i de catalans genuïns, hem de creure encara en el tendèmen de la supernationalització, la influència del medi i el contacte social que absorvirien per complet els primers. Cinquanta, cent mil famílies forasteres que vinguin arregar-se dessota l'ombra hospitalaria de la nostra terra, no seràn mai un perill de descaracterització del nostre patriotisme. Si tèmessim això, molt poca fe tindriem els catalans en nosaltres mateixos. Més por, ens fa, per a l'avenir de l'idealitat patriòtica de Catalunya i la conquesta de les reivindicacions autonomistes, l'excèssiu predomini d'aquests elements caciquistes que'l regionalisme porta a remolc i que representen els instruments que realitzen el contacte entre'l centralisme espanyol i una part de la societat catalana. Aquests elements, que viuen del favor ministerial i representen el funcionalisme burocràtic, sí que constitueixen un veritable perill perquè, en el

Es llegíen comunicacions: del soci En Josep M. Folch i Torrés, l'Antoni Sansalvador i En Joan Pascual i Florència sobre assumptes de tràmit; de l'Ateneu, «Democràcia», del districte VII, invitant a diverses festes culturals; dels alumnes de l'Escola Catalana de l'Academia Verdager, oferint a la «Protectora» un Calendari confeccionat a ma per ells mateixos i que és vivament agraït; de l'Escola Catalana d'En Manuel Ribas, invitant al repartiment de premis de la mateixa, acordant se assistir-hi i altra notificant la baixa de dos alumnes subvencionats de la dita Escola; altra de l'Academia de Jurisprudència i Legislació referent a la projectada Assemblea de organització jurídica; del soci col·lectiu de Reus «Agrupació Excursionista», participant el nomenament de nou Consell; del Centre Excursionista de Catalunya, cedint son local per al Consell general de la «Protectora», constant en acta el regraçament; del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria acompanyant un exemplar de sa revista anyal de 1915, que és acollida amb satisfacció; del soci de Berga En Joaquim Serra i Huch, oferint se a l'Associació en son càrrec d'alcalde de la dita població per al qual se l'acaba d'elegir; En Casimir Giral oferint se també en son càrrec de síndic de l'Ajuntament de Barcelona; del Foment Pedagògic un exemplar de son Butlletí; de la «Cámara del Libro Español» un exemplar de la «Conferecia de Editores y Amigos del Libro»; de l'Institut d'Estudis Catalans, un aplec dels llibres darrerament publicats pel mateix i que són, com els demés, afectuosament acollits.

Comentaris breus

Ja no és sols FOMENT, el periòdic que a Reus apareix ple de «palabrotas», de «insultos» i de «insidias». Ara, des de fa poc segons sembla, ens acompanya «República», el setmanari radical, que «parece un FOMENT traducido al castellano».

I això ho diu, ja ho ha degut endevinar el lector, la torna del diari possibilista, l'orguen dels empleats municipals, el receptacle de totes les porqueries, aquell paperot que setmanalment —sort que és setmanalment!— dona feina a la brigada de llimpesa pública.

Que ha de recollir la seva tirada.

Com a mida higiènica per a lliurar d'una infecció a la ciutat.

Aquests dies, que ja comença a preparar-se el tinglado electoral, es dona a ma a cosa certa que en la candidatura «oficial» possibilista hi figuraria el nom del bon banquer reusenc, l'excelent obrerista barceloní, el conegutíssim fabricant de vidre, don Joan Vilella i Est vill.

La noticia ens deixà... «patitiosos».

Si creura, aquest bon home, que perque té quartos, ho pot fer tot!

Que'l presentin per Barcelona, que allí tindria el «triomf moral» assegurat!

Com que no li faltarien els vots dels obrers vidrers...

Nosaltres, per xo, no ens l'hem empassat aquest «canard».

De la candidatura «oficial» possibilista s'ha de sacrificar, com sempre, un candidat. I aquest no podia ésser pas don Joan, el banquer.

Ni «don Julián», tampoc.

Que sacrificar an aquest o an aquell, no seria pas un sacrifici «estèril», per al possibilisme, sino ben *fecund*.

I fatal en conseqüències.

Pero havent d'apoiar els possibilistes al candidat conservador, senyor Veciana...

Vaya, que no hi ha casa per a tants mobles! —exclamàrem nosaltres.

«Las Circunstancias» va suprimir, ahir, les delicioses «Notas municipales».

I nosaltres no poguerem riure...

Pero és que les va suprimir per a no donar compte de l'atraco de dilluns?

La imparcialitat del diari possibilista és, certament, estúpida. Mireu que no dir ni mi ja paraula d'un atraco la victima del qual tingué de refugiar-se en la «mismísima» impremta on se edita el *colega!*...

Per més que no pot estranyar a ningú aquest silenci de «Las Circunstancias», «habida consideración» de que els quefes de Rondes municipals i individus a les seves ordres són «correligionarios» o «casi correligionarios» del confrare...

Pero, si va suprimir les dites «Notas» com a secció fixa, en canvi, en la «Crónica», publicà uns solts, que eren, pel seu «tondo» i per la seva «forma», ben dignes de la seccioneta suprimida.

I ens resarcí abastament. Poguerem soltar la rialla que havíem tingut que reprimir per l'absència de les «Notas».

En un d'aquells solts, els de «Las Circunstancias» es permeten —ja és atreviment!— dirigir un tuego al señor alcalde o a la comisió correspondiente.

L'assumpte, per xo, s'ho val. Se

tracta, noresmeny, que de senyalar hores als pastissers per a descarregar lleinya, «pues no hace buen efecto» que això pugui fer-se a totes hores en una població com Reus.

Menos mal, que tant no aixís, se con seguiria—poca cosa!— donar «patente» a qui «de urbanidad y buengo bierno»...

Més lamentable, per cert, fou senyalar hores per a pendre opal.

O per a «practicar la primera cura» en el Dispensari municipal, que bé a ésser ço mateix.

El popularíssim senyor alcalde, segons l'orguen de S. P., ha «ictado severísimas ordenes a fin de garantir en absoluto la seguridad personal».

Ja era hora!

Pero no s'ha limitat an això, el senyor alcalde, sino que, adewés, castigarà als que «fomenten esa alarma inmotivada».

Perque ara resulta, que cridades les víctimes de «tales casos» a l'Alcaldía, la «mayoría» dels «tales casos» no han resultat certs «o han carecido de importancia».

Quedem, doncs, en que la vigilancia és perfecta i, per tant, que sobren les «severísimas ordenes» de l'alcalde.

I el qui sigui víctima d'algun atraco... que calli!

Secció Oficial

Cambra de Comerç i Indústria

Avis als consignataris de mercaderies transportades per ferrocarril

Aquesta Cambra de Comerç ha rebut de la Direcció general de Comerç el telegrama que més avall es copia.

Essent la causa que moltes vegades te tancades nostres estacions (principalment la de M. S. A) a la recepció de mercaderies única i exclusiva, la demora amb que aquestes son retirades, lo que ocasiona la constant congestió que'ls molls de descàrrega sofreixen, im pedint l'accés a ells de noves expedicions, aquesta Cambra encareix als destinatarios de mercaderies, en especial a les remeses per vagó complet, cuidin de que siguin retirades de l'estació immediatament després de la seva arribada.

Altre procedir ocasionaria, com ja ve succent, importants perjudicis a tot el comerç local, i a la llarga determinaria l'aplicació de mides de rigor, contra les

quals seria moralment impossible reclamar per obeir la seva aplicació a negligències dels propis perjudicats.

En conseqüència, aquesta Corporació recomana amb el major interès que, per qualsevol medi que sigui, les mercaderies siguin retirades el dia mateix de la seva arribada.

«Reitero peticion de reunion última respecto rapidez descarga vagones para evitar congestión estaciones y retrasos movimiento mercancias. A pesar instancias sobre ello continúan mayoría industriales y comerciantes demorando retirada mercancias por tiempo superior al necesario, sobre todo en las expediciones de vagones enteros, con grave perjuicio intereses generales y dificultades labor Compañías ferroviarias requeridas a normalización tráfico. Es preciso llame atención preferente con urgencia, sobre comerciantes e industriales para que faciliten gestión en beneficio general i propio, de modo eficaz y decisivo para evitar también medidas que seria preciso tomar de continuar situacion. Sirvase comunicarme noticias y le saludo afectuosamente confiando en su decidida intervencion».

Informació

Escola de Viticultura i Enologia de Reus

Observacions Meteorològiques DEL DIA D'AHIR

	A les 9	A les 15
Baròmetre corregit a 0°	755.0	759.7
Termòmetre		
(Màxima) Sol...	14.5	
(Ombra) Sol...	14.2	
(Mínima) Ombra...	6.8	
Psicròmetre		
Termòmetre sec...	14.3	15.5
Idem hmit...	11.6	12.2
Humitat relativa de l'aire...	69.0	68.6
Tensió del vapor acuos...	8.8	8.9
ANEMÒ-Direcció del vent...	Calma	Calma
METRE-Velocitat del vent...	91.	25.
Pluviòmetre...		
Estat del cel...	Ras	Ras

La Comissió de festes de la Joventut Nacionalista Republicana te ultimad el programa dels balls de disfresses que se celebraran durant el present Carnaval en nostra entitat.

El primer de dits balls tindrà lloc el propi diumenge.

La premsa de Roma anuncia que sortí d'aquella capital amb direcció a Madrid una Comissió parlamentaria italiana, formada pels diputats Soderini i Paratore, amb objecte de preparar la futura inteligencia económica entre Espanya i Italia.

La Comissió permanixerà a Espanya uns tres mesos.

PREUFETAIRES

Se necessiten per collir i arregar olives i per a fer clots on plantar-hi avellaners.

Donaran raó en aquesta impremta.

«Selma la isleña» Monumental pel·lícula de llarg metatge, que anuncia la Sala Reus per a les sessions d'avui, tarde i nit, completant el programa altres de gran interès i entre les que figura una extensa crònica de la guerra.

Després d'una sèrie de dies emboirats i plujosos, ahir lluí el sol amb tota sa esplendidesa.

Banc de Reus de Descomptes i Préstams

Negociem els cupons Banc Hispano Colonial núm. 23, Deute Amortitzable 5 per 100 venciment 15 Febrer, Catalana Gas 6 per 100, Osques 4 per 100, Energía Eléctrica 5 per 100 i tots els de venciment primer de Febrer.

El Consell Regional Republicà Democràtic Federalista de Catalunya, prosseguint l'obra de difusió de sos ideals, ha editat, per a distribuir los gratuïtament, 50.000 exemplars del follet contenint el Programa de 22 de juny de 1894, de Pi i Margall.

La companyia de sarquela que sots la direcció del primer actor Adari Navarro ve actuant en el Teatre del Centre de Lectura, aquesta nit hi representarà l'entremés «Solico en el mundo» i la celebrada sarquela en dos actes «El asombro de Damasco».

Jaume Simó i Bofarull
 ADVOCAT DELS ILTRES, COL·LEGIS DE REUS I TARRAGONA
 DESPATX: Robuster, 28, ent., de 11 a 12 i de 16 a 18

Llegim al «Diario de Tarragona» que la Junta provincial de subsistencies ha taxat el preu d'alguns articles, entre ells la garrofa, per a quin ha senyalat el preu de 16'50 pessetes els 100 kilos.

Hi ha que tenir en compte que dita mercaderia s'està venent de 26'50 a 27'50 pessetes i que an aquest preu son molts els comerciants que l'han hagut de comprar, essent, per lo tant, la citada mida, motiu de gros perjudici per als tractants en general.

Ens consta que és gros el disgust que això ha produït entre comerciants i cu lliters i sembla que's tracta de cridar l'atenció de la citada Junta de subsistencies sobre lo anòmal del cas.

Taller de Cerralleria d'obres
 JOAN ADSERA CAMPS
 Carrer d'Alegre, 17.- REUS

Representant exclusiu a Reus de les portes d'acer ondulat, i de tots sistemes, de la casa J. Mas Bagà, de Barcelona i reparació de les mateixes.

El proper diumenge tindrán lloc en la recreativa societat «La Palma» dos grans balls de disfresses, un a la tarda i altre a la nit, els quals serán amenitzats per l'aplaudida banda que porta el mateix nom d'aquella societat.

JOVE, amb excel·lent lletra i coneixements de comptabilitat, s'ofereix per en aquesta impremta.

En reunió general celebrada aban d'ahir acordaren els metges de nostra ciutat establir en materia d'honoraris i en lo successiu, l'import de dugues pes setes per a les visites ordinaries i la de dos duros per a les consultes entre metges de la localitat.

Pels dependents de l'autoritat han sigut expulsats varis subjectes sospitosos, després d'amenagats amb durs càstics si tornen per aquesta ciutat.

APRENENTS

Se'n necessiten per a un comerç de aquesta plaça. Guanyaran desseguida. Raó: Llibreria de Josep Sans, arraval baix de Jesús, 6.

L'Estació Olivarrera de Tortosa ha publicat un follet titulat «Necesidad de abonar los olivares», escrit pel director de la mateixa don Isidre Aguiló, en el que s'estudia amb gran competència el problema tècnic, senyalant la conveniencia de substituir les sals amoniacals i nitrats per medi del cultiu de les lleguminoses, colgant les després en vert.

La senyoreta Rosa està palida, descolorida, no té humor ni alegría, està trista, vomita amb freqüència, digereix malament, sofreix desarrreglos i es cansa a la menor fatiga.

L'institutriu crida l'atenció a la senyora i li recorda que en un cas semblant la pacient trobá una miraculosa curació amb el Xarob de «Hipoposfitos Salud».

Quinze dies després la mare es convertí en acèrrima propagandista del Xarob d'Hipoposfitos Salud, ponderant les seves excel·lencies. La noia, des d'allavors salta, està contenta, té gana i ha recobrat el color de les seves galtes.—Unic aprovat per la Reial Academia de Medicina. 27 anys de creixents èxits. Al comprar el pot deven fixarvos si amb tinta roja s'hi llegeix *Hipoposfitos Salud*.

séu excessiu predominí, no dubtaríen pas en sacrificar Catalunya en holocauste als séus egoismes i concupiscencies.

El Nacionalisme republicà reclòs en els séus empirismes i esvaint les seves energies en una lluita violenta amb els partits i els homes afins, venia a continuar la xorca tradició del republicanisme espanyol sempre encès en lluites bizantines per un home, per un programa o per una gelosia de quefatura. La necessaria i útil intervenció positiva i governamental era impossible dintre d'aquella eterna actitud protestatària. I no hi ha dret de protestar, de aterrar, quan darrera la protesta no hi vé l'afirmació constructiva. Es a dir, doncs, el Nacionalisme republicà, en el séu indispensable moviment d'intervenció política, ha de capacitar la democràcia republicana i patriòtica de Catalunya, constituint-la en nucli d'irradiació exemplar i constant de democràcia republicana espanyola, la direcció i orientació de la qual ha d'assumir. Perque si aquesta intervenció és necessaria aquí a Catalunya, a Espanya hi té encara un camp de més extensa eficacia. El Nacionalisme republicà, com una fórmula

resolutiva més perfecta de la constitució biològica de l'Estat federal, ha de constituir l'ideal modern i progressiu de la política democràtica espanyola, definit pels homes de llibertat de Catalunya. Per la seva condició republicana, el Nacionalisme portarà arreu d'Espanya, en el plantejament dels problemes públics i en l'actuació parlamentària, les solucions de la seva política; tament, com per la seva condició nacionalista, el republicanisme català ha d'ajudar a resoldre la qüestió magna de les reivindicacions patriòtiques de Catalunya, com un anhel de llibertat humana que exigeix una satisfacció prompta i decisiva.

Damunt de la nostra idealitat política, els nacionalistes republicans hi volem fomentar l'Ordre i la Llibertat. Això constitueix la nostra obra revolucionària.

El separatisme català no ha passat d'un empirisme literari; era un exacerbament polític que'l relatiu benestar material apaibagava. Hi ha agut sempre molta gent que amb la patria endogalada se guanyen molt bé la vida a Catalunya; i es deien bons catalans i fermes catalanistes. Si al separatisme

Institut de Bioteràpia i Laboratori Microbiològic Clínic del Dr. A. FRAS
VACUNACIÓ CONTRA LA

RABIA

La vacunació deu començar abans d'haver transcorregut 10 dies després de la mossegada
Diagnòstic o revelació experimental de la rabia en els animals causants de les mossegades. Anàlisis bio-normals i patològics.—Arraval baix Jesús, 33. Reus

Sense aquesta marca

L'aparell NO és un GRAMÓFON — CATÀLEGS GRATIS —

Companyia del Gramófon - SOCIETAT ANÓNIMA ESPANYOLA

Èxit colosal dels célebres artistes
TITTA RUFO I CARUSSO
en discs marca GRAMÓFONO

De venda: R. PERPIÑÀ - Carrer Major, 22 - REUS
Despatx: 24, pral.

Dipòsit de Reloçeria. - Relotges de butxaca i Despertadors des de 2'90 pessetes.

WALKER-BLUE

Marca ANCORA-ESTRELLA registrada

BLAU ULTRAMAR ANGLÉS EXTRA

Comprimit en sec en borsetes per a ús domèstic. No conté barreja; per lo tant, no taca la roba.
A granel, en barrils de 18 i 36 kilos i en paquets de 1, mig i quart de kilo, per a la indústria. Empleat per a la pintura, blanqueig, etc., etc.

De venda en tots els bons comerços: Descobriu de les imitacions

Dipositaris a Espanya i Colonies: E. GALGERAN, s/c Girona, 124. Barcelona
Representant a Reus: JACINTO GILI, Martí Napolità, 8.

Basar «La ALIANZA» - REUS

Secció d'Objectes per a Regal

Ultimes novetats en Galeters, Jardineres, Gerros, Joiers, Jocs de café, Jocs entreines, Jocs de taula amb i sense estutx, Lámpares, Torretes, etc., en plata de llei, Plata Meneses i Plata Anglesa.
Gran assortit en Figures artístiques de fang, marbre i pasta.

PREUS SENSE COMPETENCIA

SECCIÓ D'ÒPTICA

Gran assortit en tota classe d'articles pertencents a aquest ram.—Gran varietat en montures per a Ulleres i Lentes en or, xapa or i níquel.—Garantitzem la puresa dels cristalls que la casa emplea en la confecció de les receptes dels Srs. Metges Oculistes.
—Se fan compostures de totes classes.

PREUS ECONÒMICS

MERCERIA I NOVETATS

Alfred Llecha

Carrer de Monterols, 36.-REUS

Gran assortit, de les més altes novetats, en adorns per a vestits de senyora
Brodats i entredós, pel·leteria, perfumeria del país i estrangera genres de punt, corbateria, elàstics, lliga-cames, bisuteria, moneders, i tots quants articles pertencents al ram.

Partes de ferro per a vendre

Se vendran unes partes de ferro amb un 25 per 100 de rebaixa del preu actual, les quals mideixen: d'altura, 3'40 metres, amb lo que enrotilla, i d'ample, 2'60 metres (i 2'65 junt amb les guies).
Per a informes en aquesta impremta.

Per manca de majoria, ahir l'Ajuntament no pogué celebrar sessió de primera convocatoria.

EL DEBATE, EL DIA, LA ACCION periòdics de Madrid que diàriament publiquen cròniques de la guerra dels regiments *Armando Guerra i Fernando Weyler*.—Preu 1'50 al mes.
Punt de subscripció a Reus: KIOSKO BÒRRELL, Plaça del Rel.

DE REUS A TARRAGONA

9'57	10'30 m
12'54	13'27
14'30	15'05 m
18'08	18'35 c
20'50	21'34 m

DE TARRAGONA A REUS

Surt 7'35	arriba 8'10 c
12'17	12'53 m
16'36	17'14 m
19'25	20'03 m

DE REUS A FALSET I MORA

Surt 7'17	surt 9'27	arriba 10'15 m
10'41	11'19	11'14 m
13'17	14'24	14'58 c
16'30	18'57	19'47 m
19'49	21'11	21'47 m
22'01		23'05 e

DE MORA I FALSET A REUS

Surt 6'13	arriba 7'17 e	
6'30	surt 7'42	8'39 m
7'01	8'43	10'19 m
12'17	13'11	14'03 e
17'27	19'12	20'59 m

DE REUS A LLEIDA

Surt 8'22	arriba 11'22 c
13'35	20'05 m
17'59	22'03 m
20'30	26'22 m

DE LLEIDA A REUS

Surt 5'30	arriba 9'46 m
8'29	12'29 m
11'56	20'17
15	17'58 c

LÍNIA DE VALENCIA

Surten de Salou per a Valencia
6'21, 9'18, 11'15, 0'02, 18'02 (fins a Benicarló).

Arriben a Salou de Valencia
4'19, 8'32, 15'44, 18'36, 0'35 (desde Benicarló).

ESPECTACLES

Centre de Lectura.-Teatre COMPANYIA DE SARÇUELA
Dirigida pel primer actor Adarí Navarro i el mestre concertador Ramón Ferrés, de la que forma part la distingida triple cantant Teresa Ydel.
L'entremés «Solico en el mundo» i la sarçuela en 2 actes «El asombro de Damasco».

Sala Reus
Grans sessions de cine per a avui.—
Preus i hores de costum.

PINARS

Se'n compren. Dirigir se a J. SUMOY MIRET, Unió, 56, tercer.—Tarragona.

Ferrocarrils

Servei de trens que reigeix des de fer. de juliol de 1915

DE REUS A BARCELONA

Surt 5'03	per Vilanova; arriba 8'48 m
	» Vilafranca; » 9'38
7'25	» » 9'23 e
8'49	» » 13'27 m
14'13	» » 17'42 c
17'16	» Vilanova » 21'44 o
	» Vilafranca » 20'37

DE BARCELONA A REUS

Surt 5'26	(trasb. Roda); arriba 9'23 m
9'20	» » 12'47 c
15'23	» » 19'24 m
19'49	» » 21'53 e

Companyia Reusense de Tramvies

Sortides de Reus (Arraval Robuster)

Tren n.º 24 a les 7 50	Tren n.º 25 a les 9 20
» » 12 » 16	» » 23 » 18 40

Sortides de Salou

AVIS.—Els dies festius no circularà el tren que surt de Reus a les 16, pero en canvi circularan el de les 15 i el de les 17'05 i el que de Salou surt a les 16.

Els diumenges i dies festius s'expandiran bitllets d'anada i tornada a 60 cèntims per a tots els trens del dia de la expedició.

Gran Servei d'Autos i Carruatjes De Montroig a Reus i viceversa

SORTIDES

AUTOMOVILS		CARRUATJES	
MONTROIG	REUS	REUS	MONTROIG
A les 7	A les 11	A les 8	A les 4
» 12'30	» 4'30		

PUNTS DE PARADA:
A Montroig, Casa Sabaté.
A Montroig, Café de la Plaça.
A Reus, Carrer de Sant Joan, Guarnicioneria den Baldrich.

IMP. SANJUAN - REUS

Els cafes GIL

SON: ELS DE MÉS FORTALESA
ELS DE MÉS AROMA

Carrer Metge Fortuny, 3 (davant La Fleca).-Reus

JULI SANZ BLANCO

Agent de negocis matriculat
Ex-Substitut del Registre de la Propietat

Gestió ràpida d'assumptes jurídics administratius.—Presentació de documents en els Registres de la Propietat i Oficines liquidadores de drets reials.—Examen de finques i censals en dits Registres.—Col·locació de capitals amb hipoteca.—Redempció de censos de l'Estat.—Cobro de crèdits.—Pago de contribucions.—Administració de finques.—Tramitació de tota classe de documents en les Oficines públiques i organismes oficials, etc., etc.

Despatx. Carrer Sant Joan 2, 2.ª 2.ª -REUS

EICAS MES SENZILL DE TOS;

el refredat més simple; qualsevol lleugera inflamació, més que afeccions transitories constitueixen un perill seriós i constant. La TISIS, BRONQUITIS CRÒNICA, l'ASMA, etc., són ben sovint el resultat de catarros mal cuidats. Les

Pastilles Serra

compostes de balsàmics, antisséptics i espectorants que tenen la facultat d'aliviar i curar tota mena de TOS i enfermetats de les vies respiratòries són el remei millor que pot recomanar-se en la seguretat d'obtenir prompts i satisfactoris resultats.

Calma la tos ràpidament, estava el pit, descarrega els pulmons i fan desaparèixer tot seguit la fatiga que oprimia y dificultava la respiració.

ES VENEN A DOS RALS CAPSA.

LITINOIDES SERRA

Primera sal litínica fabricada a Espanya per a la obtenció de

riquíssima aigua de taula

Exigiu sempre el nom Litinoides Serra sobre fons blau i tindreu la garantia de que la bossa és lleugera, essent l'únic i veritable remei per a prevenir i curar malalties de l'estómac, fetge, ronyons, mal de pedra, etc. Proporcionen una aigua pura, fresca, carbònica, deliciosa de gust.

Es venen en capses de 12 paquets a 1 pesseta; de 50 paquets a 3'65 pessetes; de 100 paquets a 7 pessetes,
UN PAQUET SOLT: 10 CENTIMS.

EL RECONSTITUENT MILLOR

és aquell que basant-se en teories científiques admeses universalment proporciona a l'organisme empobrit un immediat alivi i la reparació progressiva de les forces perdudes. La

Enofosforina Serra

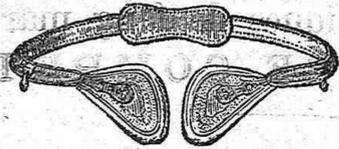
agradable al paladar com la més fina de les begudes, té una acció vivificant tal que pot dir-se que REFA el cos rendit per l'anèmia; remineralitza la materia gris, aclareix la ment i retorna el bon humor.

És indispensable per a totes aquelles persones convalescents de llargues malalties, per a combatre la vellesa prematura, enfortir al débil i vigoritzar a l'impotent.

FARMACIA SERRA

Arraval de Santa Agna, número 80

REUS

LA CRUZ ROJA

Antic i acreditat establiment de Ortopedia, fundat en 1896, per don JOSEP PUJOL

A qualsevol casa té a la venda un gran assortit de Braguers de totes classes, lo més pràctic i modern per a la curació de les hernies per omíques i reberts que siguin.

Petits Braguers de caixí per a la prompta curació dels tendres infants.

Especialitat en aparells articulats fabricació de la casa, aplicats per persona competent amb molts anys de pràctica en la mateixa.

Faixes hipogàstriques per a corregir la oblitat, dilatació i abultament de ventre.

Tirants homoplàstics per a evitar el carregament d'espatlles.

Confeció de tota classe d'aparells d'Ortopedia. Gran assortit en lente i ulleres per a la vista miopa i vista cansada. Binocles de teatre i campanya i tot o concernent al ram de Optica, Cirurgia i Ortopedia.

"LA CRUZ ROJA" (CASA FUNDADA EN 1896) MONTEROLS, 16 (Al costat del fabricant de corcs i. la dro. Paris)

DISPONIBLE

Fábregas i Recasens

BANQUERS

Valors-Cupons-Borsa-Canvi-Giros

Rambla dels Estudis, 4 (TELEFONS) A 2248 i A 3453

BARCELONA

Los verdaderos Lithinés

Agua de régimen cuya acción es de eficacia sin par sobre los

riñones

vejiga

estómago

higado

intestinos

Con una caja de 12 paquetes se obtiene 12 litros de agua mineral.

Precio: **Peseta: 1.20**

Depositarario único para España DALMAU-OLIVERES 14, Paseo de la Industria, Barcelona

Esta es la marca legítima

de los **LITHINÉS del Dr. GUSTIN**

Artríticos, estais amenazados de muchas afecciones debidas a un exceso de ácido úrico no eliminado. Es necesario seguir un tratamiento reparador, introducir en la economía un elemento modificador que devuelva a la sangre su fluidez normal y ayude a la reconstitución de los globulos. Este resultado se obtiene por el uso regular de los Lithinés del Dr. Gustin. Mas quien no conoce las multiples falsificaciones de que son objeto? Todas las personas que usan este producto tan justamente popular se encuentran expuestas a insidiosas ofertas de productos supuestos equivalentes o similares, en realidad desprovistos por completo de valor científico o terapéutico. Por eso nunca aconsejaremos lo bastante al público que se defienda contra tan dañino fraude, adoptando como divisa de salud la siguiente:

siempre LITHINÉS, pero siempre de GUSTIN

Dipositari únic per a tot Espanya: M. DALMAU i OLIVERES, Passeig de l'Industria, 14.—Barcelona.